

VII ZAKLJUČAK

Krajem juna, mediji su preneli rezultate istraživanja „Profesija na raskršću - novinarstvo na pragu informacionog društva“, koje je sproveo istraživački tim Centra za medije i medijska istraživanja Fakulteta političkih nauka u periodu od jula 2010. do juna 2011. godine. Ovo istraživanje urađeno je okviru Regionalnog programa podrške istraživanjima na Zapadnom Balkanu, uz podršku švajcarske Agencije za razvoj i saradnju. Anketirano je 260 novinara i urednika i 51 vlasnik i direktor medija. U drugoj fazi, obavljani su grupni intervjui sa 30 novinara. Rezultati istraživanja pokazuju da svaki četvrti novinar u Srbiji smatra da najveći pritisak na medije vrše političke stranke vladajuće koalicije, a potom krupni kapital, predstavnici lokalne vlasti i vlasnici privatnih medija. Više od 11 odsto ispitanika smatra da pritisak na medije vrše oglašivači, dok po manje od pet odsto tvrdi da su to Vlada, stranke opozicije i PR agencije. Svaki drugi ispitanik novinar kao najčešće oblike pritiska na medije naveo je nedefinisane kriterijume za pomoć medijima i inspekcije i kontrole državnih organa, dok 14 odsto ističe i ometanje distribucije medijskog sadržaja. Rezultati istraživanja pokazali su da od izvora finansiranja medija, više od 30 odsto čine prihodi od oglašavanja, oko 30 odsto čine samostalni prihodi, skoro 20 odsto dolazi iz budžeta, dok oko 18 odsto dolazi od donacija. Problemi sa kojima se medijska scena suočavala ovog meseca, dodatno potvrđuju rezultate istraživanja. Političkom pritisku, samo u ovom mesecu, mogu da se pripisuju dve smene glavnih i odgovornih urednika. Smena Antonija Kovačevića, glavnog i odgovornog urednika dnevnih novina „Alo!“, koliko god zvanično bila pripisana različitim stavovima o daljem pravcu razvoja lista, u odnosu na izdavača, kompaniju „Ringier Axel Springer“, teško se može razumeti mimo konteksta nezadovoljstva predsednika Tadića uređivačkom politikom tog lista. Smena Čabe Presburgera, glavnog i odgovornog urednika „Mađar So“-a, takođe je očigledan primer pritiska i ambicija Saveza vojvođanskih Mađara da aktivnosti te stranke budu praćene sa simpatijama. Na pritiske koji dolaze sa strane krupnog kapitala, mogli bi da ukazuju navodi Saveta za borbu protiv korupcije o tome da jedan broj medija ignoriše izveštaje tog tela o privatizaciji jedne velike medijske kuće, što „Novosti“ svakako jesu. O pritiscima lokalnih vlasti, moglo bi da svedoči i propuštanje pravosudnih organa u Kruševcu da do kraja istraži slučajeve prošlogodišnjih napada na dopisnika „Blica“ iz Aleksandrovcu, Gvozdena Zdravića, a posebno da ispita vezu čelnih ljudi aleksandrovačke opštine u napadima. Pozitivan primer koji predstavlja presuda Višeg suda u Beogradu i njegova spremnost da osudi podsticanje mržnje i nasilje prema pripadnicima LGBT populacije i njihovu diskriminaciju u medijima, ostaje nažalost u senci nespemnosti vlasti da napravi suštinski zaokret u odnosu na tragično neuspešnu javnu medijsku politiku u Srbiji, koja se, nažalost, ogleda i kroz javnu raspravu o Nacrtu strategije razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2016. godine. Nepopustljivost i neprihvatanje predstavnika vlasti na svim nivoima da se odreknu i proverenih i efikasnih mehanizama kontrole nad medijima, preti, nažalost, da osujeti usvajanje Medijske strategije ili makar da

osujeti da njeno usvajanje suštinski nešto promeni. Nacrtu strategije razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2016. godine, nažalost, preti da se dogodi upravo ono što se ovog meseca dogodilo dugo pripremanim Preporukama za finansiranje medija. O tome koliko su Preporuke bitne, svedoči i pomenuto istraživanje, shodno kojem tek nešto više od 30 odsto izvora finansiranja medija predstavljaju prihodi od oglašavanja, a skoro 20 odsto izvora finansiranja medija su budžetska sredstva. Preporuke koje je trebalo da uvedu red u način na koji ta izuzetno bitna finansijska injekcija utiče na medijsko tržište, u toj meri su relativizovane, da zapravo nikakvu suštinsku promenu i ne nude.